

постоји утврђен систем долажења до ових података, углавном се своди на појединачне, усмене констатације наставника. У подршци ученицима из осетљивих група, сарадња са релевантним институцијама и појединцима је jako добра а потребе тренутно нису велике.

У области *Етос* стандарди за које се може рећи да су остварени у већој мери су они који говоре о томе да су у Школи успостављени добри међуљудски односи и да функционише систем заштите од насиља. У нешто мањој мери је утврђено присуство показатеља који сведоче о томе да се резултати ученика и наставника подржавају и промовишу и посебно мало је остварена могућност да Школа буде центар иновација и васпитно-образовне изузетности. У вези са последње наведеним, Школа је отворена за сарадњу са локалном заједницом, учествује у пројектима и организује бројне културно-уметничке манифестације, али се могућности за унапређење квалитета рада у том стандарду односе на праксу заједничког разумевања потребе и начина и континуираног преиспитивања сопствене образовно-васпитне праксе од стране наставника, као и на развој иновативне праксе и нових образовних решења на основу акционих истраживања која на ће на хоризонталном и вертикалном нивоу повезивати више тема, предмета, разредну и предметну наставу.

У школи се примењују разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину, како за ученике, тако и за запослене; пример за наведено је ангажовање у циљу прилагођавања и пружања подршке ромском детету које живи у вршњачкој породици. У школској документацији је јасно изражен негативан став према насиљу али би унапређењу квалитета рада Школе значајније допринела транспарентност, односно, јасна видљивост правила понашања и кућног реда у простору Школе. Правилник о кућном реду – *Правила понашања у основној школи „Вук Караџић“ Бадовинци* је исцрпан и свеобухватан документ који садржи правила понашања ученика, свих запослених, родитеља, правила понашања у току пандемије, правила понашања у току наставе, за време екскурзије... Поменути документ представља ресурс за различите активности којима би се унапредила безбедност свих учесника школског живота.

Област квалитета рада *Етос* је у Школи самовреднована крајем 2018. године и тада су анкетирањем обухваћени ученици и наставници али, нема података о учешћу родитеља. Добијени подаци су статистички обрађени. Утврђене слабости, на основу одговора ученика односе се на следеће: ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом не учествују у различитим активностима установе; у школи се (не) организују различите активности за ученике у којима свако има прилику да постигне успех; (не) организују се активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља; Школа (није) препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници. У међувремену је донет Развојни план за период 2018-2023. године са развојним циљевима који, између осталих, наводе потребе као што су: побољшање комуникације и међуљудских односа у колективу кроз организовање екскурзија за запослене; едукација родитеља.

У процесу спољашњег вредновања утврђује се да постоји извесно унапређење свеукупног квалитета рада Школе у односу на период претходног спољашњег вредновања чemu би, у контексту унапређења квалитета рада у области Етос, допринело активно укључивање ученика са сметњама у развоју у ваннаставне активности и већа укљученост родитеља у различите школске активности, посебно оне са превентивним садржајима. С тим у вези, увидом у Акциони план Школе који је донет после извештаја о претходном спољашњем вредновању, констатује се могућност унапређења квалитета рада системским планирањем и реализацијем радионица, предавања, трибина за родитеље. У Плану рада Тима за заштиту се наводе превентивне

активности усмерене ка свим актерима школског живота. Увидом у школску документацију се утврђује постојање садржајног и конструктивног Плана васпитног рада са породицом и Програм васпитног рада Школе. На овом месту треба скренути пажњу да је приликом конципирања и доношења школских докумената потребно разлучити шта је план а шта програм, с обзиром да то нису синоними који се преклапају. Извештај о раду школског Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања је по садржају у складу са захтевима референтног Правилника али би требало имати у виду да се у назив тима унесе и *заштита од дискриминације*, као и то да се у званичним документима Школе не наводе пуна имена и презимена ученика већ њихови иницијали.

У области *Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима*, процењено је да су стандарди у већој мери остварени, а тиме и цела област.

У Школи постоји доста добро формирана организациона структура са дефинисаним процедурама и носиоцима одговорности у пословима значајним за образовно-васпитни процес. Формирана су стручна тела и тимови у школи са јасно утврђеним пословима, и доста добро по већини тимова у интересу ученика и школе то функционише. Директор треба много више и организованије да прати делотворност стручних тимова и да на основу тога доноси одлуке које подижу квалитет рада. Директор треба више да обезбеди функционисање да запослени, ученички парламент и Савет родитеља, пре свега добро сарађују а и да учествују у свим важним питањима за школу и учествују у доношењу одлука. Може се овај сегмент још побољшавати до потпуне остварености највише у делу јасне евиденције и документовања остварености. За мотивисање запослених уочавају се јасни механизми, који су у оквиру похвала и истицања на сајту школе, непосредно у време обележавања дана школе, завршетка другог полуодишта, обележавања школске славе, правилника. У интервјуима са представницима тимова и стручних органа школе као и са члановима Школског одбора, значајно се истиче посвећеност директора школи и подржавајућа компонента према запосленима.

У Школи добро функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада, а за самовредновање рада школе може се констатовати да је потребна његова већа функционална употреба у циљу унапређивања квалитета рада. Када је у питању педагошко-инструктивни увид и сарадња директора и педагога са наставницима разредне и предметне наставе, видљиво је добро уз предлог да се побољша квалитета рада уз претходно систематично анализирање.

Директорско деловање је у нешто већој мери оцењено као лидерско, јер омогућава новине, отворена је за иновације и својим понашањем не отежава развој школе. У већој мери се може посветити пажња коришћењу самовредновања и спољашњег вредновања у личном професионалном развоју директорке школе.

У области *Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима*, процењено је да су већина стандарда у већој мери остварени, а тиме и цела област.

У Школи постоји доста простора да се организациона структура са дефинисаним процедурама и носиоцима одговорности у пословима значајним за образовно-васпитни процес подигне на виши ниво остварености. У делу јасних одређења за координаторе тимова и стручних органа школе потребно је јасно дефинисати како се приступа обавезама и на који начин се информације о урађеном враћају до директора. Само усмена комуникација и декларативна писана, нису довољне. Формирана су стручна тела и тимови у школи са јасно утврђеним пословима што добро функционише у већини тимова у интересу ученика и школе. Директор треба много више и организованије да прати делотворност стручних тимова и да на основу тога